

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Допускається до захисту
Завідувач кафедри публічного управління,
адміністрування та міжнародної економіки

назва кафедри

 професор Сокольська Т.В.

підпис, вчене звання, прізвище, ініціали

« 20 » листопада 2023 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ

Виконав: Губань Сергій Петрович
прізвище, імя, по батькові

підпис

Керівник: доцент Білик Ольга Володимирівна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Рецензент: доцент Герасименко Ірина
Олександрівна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Я, Губань Сергій Петрович, засвічую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2023 р.

РЕФЕРАТ

Губань С.П. Удосконалення системи публічного управління стратегічним розвитком регіону

У роботі представлено обґрунтування теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо формування публічного управління стратегічним розвитком регіону.

Відповідно до поставлених завдань було використано такі методи дослідження, як синтез, аналіз, наукова абстракція - при уточненні категоріально-понятійного апарату дослідження; порівняльний і статистичний аналіз, логічне узагальнення та групування – при типізації форм і моделей публічного управління; системно-структурний аналіз – при розгляді еволюції змісту публічного управління стратегічним розвитком регіону; моделювання – при розробці методичних підходів до оцінки ефективності реалізації публічного управління стратегічним розвитком регіону; конфігурацій, кореляційний, регресійний та дискримінантний аналіз – при визначенні оптимальних напрямів удосконалення публічного управління стратегічним розвитком регіону.

У роботі було досліджено теоретичні підходи до публічного управління стратегічним розвитком регіону, обґрунтовано формування конкурентних переваг публічного управління стратегічним розвитком регіону, виявлено системний підхід до публічного управління стратегічним розвитком регіону.

У другому розділі роботи здійснено аналіз соціально-економічної характеристики Івано-Франківської області, окреслено стратегічні цілі Івано-Франківської області та бачення післявоєнного розвитку, здійснено ідентифікацію змін в публічному управлінні стратегічним розвитком Івано-Франківської області під час війни.

Автором було визначено заходи для удосконалення стратегування розвитку туризму Івано-Франківської області під час війни, окреслено пріоритетні засади удосконалення стратегічного планування смарт-спеціалізації Івано-Франківської області.

Кваліфікаційна робота магістра містить 97 сторінок, 4 таблиці, 17 рисунків, список використаних джерел із 72 найменувань, 2 додатки.

Ключові слова: публічне управління та адміністрування, механізми державного управління, стратегія, стратегічне планування, регіональний розвиток, смарт-спеціалізація регіонального розвитку.

ANNOTATION

Guban S.P. Improvement of the system of public management of the strategic development of the region

The work presents the justification of the theoretical foundations and the development of practical recommendations for the formation of public management of the strategic development of the region.

In accordance with the set tasks, such research methods were used as synthesis, analysis, scientific abstraction - when clarifying the categorical-conceptual research apparatus; comparative and statistical analysis, logical generalization and grouping - when typifying forms and models of public administration; systemic and structural analysis - when considering the evolution of the content of public management of the strategic development of the region; modeling – when developing methodical approaches to assessing the effectiveness of public management of the strategic development of the region; configurations, correlational, regression and discriminant analysis - when determining the optimal directions for improving the public management of the strategic development of the region.

Theoretical approaches to public management of the strategic development of the region were investigated in the work, the formation of competitive advantages of the public management of the strategic development of the region was substantiated, and a systematic approach to the public management of the strategic development of the region was revealed.

In the second part of the work, the socio-economic characteristics of Ivano-Frankivsk region are analyzed, the strategic goals of Ivano-Frankivsk region and the vision of post-war development are outlined, the changes in the public management of the strategic development of Ivano-Frankivsk region during the war are identified.

The author identified measures to improve the strategy of tourism development in the Ivano-Frankivsk region during the war, outlined the priority principles for improving the strategic planning of smart specialization in the Ivano-Frankivsk region.

The master's thesis contains 97 pages, 4 tables, 17 figures, a list of used sources of 72 names, 2 appendices.

Key words: public management and administration, state management mechanisms, strategy, strategic planning, regional development, smart specialization of regional development.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ	9
1.1. Теоретичні підходи до публічного управління стратегічним розвитком регіону	9
1.2. Формування конкурентних переваг публічного управління стратегічним розвитком регіону	16
1.3. Системний підхід до публічного управління стратегічним розвитком регіону	22
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	28
2.1. Соціально-економічна характеристика Івано-Франківської області	28
2.2. Стратегічні цілі Івано-Франківської області та бачення післявоєнного розвитку	35
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ	43
3.1. Ідентифікація змін в публічному управлінні стратегічним розвитком Івано-Франківської області під час війни	43
3.2. Удосконалення стратегування розвитку туризму Івано-Франківської області під час війни	50
3.3. Удосконалення стратегічного планування смарт-спеціалізації Івано-Франківської області	67
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	80
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	85
ДОДАТКИ	95

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрусак Н. О. Конкуренентоспроможність регіону в умовах глобалізації. Серія: Економіка та підприємництво. Держава та регіони. 2018. № 4. С. 151–158.
2. Берданова О., Вакуленко В. Стратегічне планування місцевого розвитку. Практичний посібник Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні. DESPRO». Київ: ТОВ «Софія-А», 2012. С. 8–17.
3. Берданова О. В., Вакуленко В. М., Валентюк І. В., Ткачук А. Ф. Стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. Київ, 2017. 121 с. URL: http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2018/11/04_Strateg_Plan-PRN-5.pdf.
4. Богуславська С. І. Ключові елементи стратегічного управління розвитком регіональних соціально-економічних систем. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Випуск № 11. С. 565–570. URL: <http://global-national.in.ua/archive/11-2016/118.pdf>.
5. Боднар К. В. Удосконалення механізмів публічного управління сталим розвитком регіонів України в умовах глобалізації: адаптаційний підхід. Державне будівництво. Регіональне та галузеве управління. 2021. № 1. С. 13. URL: <https://periodicals.karazin.ua/db/article/view/19063/17590>.
6. Бойко А. Планування регіонального розвитку в Україні. Вісник КНТЕУ. Держава та економіка. 2017. № 1. С. 19–34. URL: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2017/01/3.pdf>.
7. Бородіна О. М., Плотнікова Л. І. Стратегічні домінанти регіонального адміністрування в сучасних умовах. Публічне управління та митне адміністрування. Регіональне управління та місцеве самоврядування. 2019. № 2 (21). С. 142–148. URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2019/2/19.pdf>.
8. Бурик З. Стратегічне планування розвитку територій, як інструмент управління. Публічне урядування. 2020. Випуск № 5 (25). С. 53–62. URL: <http://journals.maup.com.ua/index.php/public-management/article/view/151/135>.

9. Глобальні Цілі сталого розвитку. Національна доповідь Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholititia/tsili-staloho-rozvytku>.

10. Гнатенко А. І. Управління стратегічними змінами на регіональному рівні в Україні. Теорія та практика державного управління. 2016. Вип. 4. С. 29–34.

11. Домбровська С. М., Помаза-Пономаренко А. Л., Лукиша Р. Т. Інституціональна державна політика соціально-економічного розвитку регіонів України в умовах ризиків: монографія. Харків: НУЦЗУ, 2018. 216 с. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/7672/1/Монографія_Домбровська%2С%20помаза-%2С%20Лукиша.pdf.

12. Жуков С. А., Маліношевська К. І. Стратегія сталого розвитку України: аналіз національного, регіонального та підприємницького рівнів забезпечення. Управління економікою: теорія та практика: зб. наук. пр. Київ: ІЕП НАНУ, 2018. С. 12–20. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/159905/02-Zhukov.pdf?sequence=1>.

13. Інноваційні основи відновлення та розвитку країн після збройних конфліктів: інноваційний вимір: колективна монографія / за ред. д.е.н. В. А. Омеляненка. Суми: Інститут стратегій інноваційного розвитку і трансферу знань. 2022. 280 с. URL: https://iidskt.org.ua/wp-content/uploads/Monografiya_Vidnovlennya_2022.pdf.

14. Кіфоренко О. В. Публічне управління на регіональному рівні: результати для обговорення. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Механізми публічного управління. 2021. Том 32 (71). № 6. С. 12–20. URL: http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/6_2021/5.pdf.

15. Козуб В. О. Пріоритети регіональної політики сталого розвитку України в контексті глобалізації. Механізми забезпечення сталого розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 23 квіт. 2021 р.: тези допов. редкол.: О. І. Черевко [та ін.]. Харків: ХДУХТ, 2021. С. 195–197. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/25831/1/Тези%20доповіді.pdf>.

16. Корнієвський С. В. Використання потенціалу впливу регіональних стратегій на процеси регіонального розвитку. Регіональне управління та місцеве самоврядування. Публічне управління та митне адміністрування. 2021. № 3 (30). URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2021/3/11.pdf>.

17. Критерії стійкого розвитку країн у глобальному середовищі. URL: <http://mybiblioteka.su/tom2/5-43709.html>.

18. Кухарська Н. Закордонний досвід стратегічного планування регіонального розвитку. Економічний аналіз. 2020. Том 30. № 1. Частина 1. С. 118–125.

19. Латинін, М. А. Теоретичні основи державного управління регіональним розвитком. Науковий вісник: Державне управління. 2018. Випуск № 1. С. 57–66. URL: <https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/11/7>.

20. Ляшенко В. І., Петрова І. П. Стратегування в системі державного управління: виклики сьогодення та науково-експертні платформи. Вісник економічної науки України. 2020. № 1 (38). С. 86–96. URL: [http://www.venu-journal.org/download/2020/1\(38\)/12-Liashenko.pdf](http://www.venu-journal.org/download/2020/1(38)/12-Liashenko.pdf).

21. Міста, природа та інновації. Нові напрямки розвитку. URL: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/Urban-Nature-Compendium-UKR.pdf>.

22. Могиль, О. Механізми державного управління регіональним розвитком в умовах європейської інтеграції. Політичні науки та публічне управління. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. 2022. Випуск № 2 (62). С. 101–105. URL: <http://journals.maup.com.ua/index.php/political/article/view/2143/2641>.

23. Непомнящий О. М., Дегтяр О. А. Механізми державного управління регіональним розвитком. Державне управління. ДонДУУ. Менеджер. 2018. № 1 (78). С. 165–170.

24. Ольшанська О. В. Забезпечення сталого регіонального розвитку на основі соціалізації закладів вищої освіти. Проблеми економіки. Регіональна економіка. 2020. № 2 (44). С. 216–223. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2020-2_0-pages-216_223.pdf.

25. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main>.
26. Офіційний портал Національного агентства з державної служби. URL: www.guds.gov.ua/.
27. Офіційний портал Центру адаптації державної служби до стандартів Європейського союзу. URL: www.center.gov.ua/.
28. Офіційний сайт журналу «Регіонологія / Regionology». URL: <http://regionsar.ru/ru/node/197>.
29. Поплавська Ж. В. Вдосконалення стратегічного управління шляхом використання концепції FORESIGHT. Стратегія економічного розвитку України: зб. наук. праць. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ «Київський нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана», Український Союз промисловців і підприємців, Ін-т світової екон. і міжнар. відносин НАН України; голов. ред. А. П. Наливайко. Київ: КНЕУ, 2014. № 34. С. 119–124.
30. Посібник для досягнення Цілей Сталого Розвитку в сфері бізнесу SDG Compass. URL: https://sdgcompass.org/wpcontent/uploads/2016/09/SDG_Compass_Guide_Ukrainian.pdf.
31. Пастух К. Стратегічне планування розвитку територіальних громад. Науковий вісник: Державне управління. 2021. № 1 (7). С. 195–215.
32. Петкова Л. О., Марущак Д. Ю. Сталий розвиток регіонів України в умовах європейського підходу до децентралізації. Економічний вісник. Економіка регіонів. 2017. № 3. С. 58–65. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2017/3/EV20173_058-065.pdf.
33. План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020». URL: <https://ips.ligazakon.net/document/kr150213>
34. Полякова О. М., Шраменко О. В. Сучасні тенденції розвитку транспортно-логістичної інфраструктури в Україні і світі. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2017. № 58. С. 126–134.
35. Попадинець Н. М. Засади формування сучасної системи стратегічного планування регіонального розвитку. Економіко-управлінські аспекти

трансформації та інноваційного розвитку галузевих і регіональних суспільних систем в сучасних умовах: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. С. 149–152. URL: <http://elar.nung.edu.ua/bitstream/123456789/7175/1/6775p.pdf>.

36. Про Генеральну схему планування території України: Закон України, від 18 листопада 2012 року, № 5459-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3059-14#Text>.

37. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України, від 2 грудня 2012 року, № 5463-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>.

126. Про державні цільові програми: Закон України, від 31 березня 2023 року, № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>.

38. Про затвердження Порядку розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів: Постанова Кабінету Міністрів України, від 17 листопада 2018 року, № 931. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/931-2015-%D0%BF#Text>.

39. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів: Постанова Кабінету Міністрів України, від 1 лютого 2019 року, № 45-2019-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF#Text>.

40. Про затвердження Порядку та Методики проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики: Постанова Кабінету Міністрів України, від 30 червня 2022 року, № 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2015-%D0%BF#Text>.

41. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України, від 3 серпня 2023 року, № 3022-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

42. Проект Стратегії сталого розвитку «Україна – 2030», від 12 вересня 2016 року. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/ХН6YF00A?an=3>
43. Принципи сталого розвитку територій. URL: <http://center-si.com/analytics/principy-ustojchivogo-razvitiya-territorij/>.
44. Про деякі питання розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених Стратегії і плану заходів: Постанова Кабінету Міністрів України, від 4 серпня 2023 року, № 817. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/817-2023-%D0%BF>.
45. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України, від 31 березня 2023 року, № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text>.
46. Про засади державної регіональної політики: Закон України, від 21 липня 2023 року, № 2710-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>.
47. Пустовар В. В. Формування стратегії розвитку регіону з урахуванням його інноваційно-інвестиційного статусу. Електронний журнал «Ефективна економіка». 2016. № 4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5755>.
48. Пуцентейло П. Р., Завитій О. П. Особливості формування стратегії управління економічним розвитком регіону. Подільський вісн.: сільське господарство, техніка, економіка. 2017. № 27. С. 298–308. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/28870/1/Поділ_Вісник_27_2017_Пуцентейло%20П.Р.-Завитій%20О.П..pdf.
49. Регіональне управління: навч. посіб / М. М. Іжа, Л. Л. Приходченко, С. Є. Саханенко та ін.; за заг. ред. Л. Л. Приходченко. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2020. 652 с. URL: http://www.oridu.odessa.ua/9/buk/obl_ru_navpos.pdf.
50. Регіональні інноваційні ініціативи: завдання та шляхи вирішення. Зб. наук. пр. за матеріалами II круглого столу, м. Харків, 5 черв. 2020 р. [редкол.: С. В. Глібко, Ю. В. Георгієвський]. Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2020. 176 с. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2020/06/Tezy_05.06.20/Tezy_05.06.20_Full.pdf.

51. Рогатіна Л. П. Стратегічне управління економічним розвитком, його особливості та роль у формуванні конкурентних переваг регіону. Економіка та держава. 2018. № 2. С. 92–96. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/2_2018/22.pdf.

52. Скиба М. В. Концептуальні засади публічного управління соціально-економічним розвитком регіону. Регіональна економіка. 2020. № 3. С. 35–45. URL: https://re.gov.ua/re202003/re202003_035_SkybaMV.pdf.

53. Сментина Н. В., Фіалковська А. А. Стратегічне планування місцевого розвитку: навч. посіб. Київ: ФОП Гуляєва В.М., 2019. 244 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream>.

54. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти: підручник / І. Л. Якименко, Л. П. Петрашко, Т. М. Димань, О. М. Салавор, Є. Б. Шаповалов, М. А. Галабурда, О. В. Ничик, О. В. Мартинюк. Київ: НУХТ, 2022. 337 с. URL: https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/7990/1/strategiia_staloho.pdf.

55. Телендій А. А. Підвищення ефективності інформаційно-аналітичного забезпечення рішень стратегічного планування регіонального розвитку в Україні. Публічне управління і адміністрування. 2023. № 33. С. 185–188. URL: <http://pag-journal.iei.od.ua/archives/2023/33-2023/35.pdf>.

56. Телендій А. А. Технології та практики стратегічного планування розвитку в різних країнах: кейсовий аналіз успішних прикладів. *Středoevropský věstník pro vědu a výzkum*. 2023. Vol. 2. URL: https://czvestnic.eu/ojs/index.php/cz_ojs/article/view/231.

57. Телендій А. Ідентифікація проблем та викликів у впровадженні новітніх технологій та практик стратегічного планування в Україні. Соціальне прогнозування та проектування майбутнього: перемога, мир та відновлення у післявоєнній Україні: матеріали XIII Міжнародної наукової конференції, 28 квітня 2023 року, Запоріжжя, 2023. С. 198–200.

58. Урядовий портал України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk>.

59. Хошуляк О. О. Удосконалення інструментарію стратегічного планування сталого розвитку територіальних громад. Національний університет ім. Юрія Кондратюка. Економіка і регіон. 2022. № 4 (87). С. 110–118. URL: <http://journals.nupp.edu.ua/eir/article/view/2789/2197>.

60. Худолей В. Ю., Гречко А. В. Вплив міжнародних засад сталого розвитку на стратегічні напрями розвитку регіональних господарських систем України. Причорноморські економічні студії. Економіка та управління підприємствами. 2018. Випуск 27. С. 173–176. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/27_1_2018/35.pdf.

61. Цілі сталого розвитку для України: регіональний вимір: аналітична доповідь. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». Серія «Проблеми регіонального розвитку». Львів, 2018. 90 с. URL: <https://ird.gov.ua/irdp/p20180702.pdf>.

62. Чорнодід І. С. Методологічні засади забезпечення соціальної конкурентоспроможності України: дис. наук. ступеня доктора економічних наук за спеціальністю: 08.00.03. Київ: Науково-дослідний економічний інститут Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, 2016. 471 с.

63. Чернихівська А. В. Стратегічне планування регіональної екологічної політики. Проблеми економіки. 2014. № 1. С. 180–185. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2014-1_0-pages-180_185.pdf.

64. Чухно І. А. Основні напрями державного управління регіональним розвитком на засадах сталості. Державне управління. Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 6. С. 136–140. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/6_2015/30.pdf.

65. Шевцова О. О. Визначення економічного рівня урбанізації старопромислових регіонів України. Вісник Донбаської державної машинобудівної академії. 2015. № 2 (35). С. 222–224.

66. Шевченко О. В. Пріоритети розвитку регіонів як інструмент стратегічного управління регіональною економікою. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2014. Вип. 3 (107). С. 12–21.

67. USAID «Конкурентоспроможна економіка України», Info Sapiens, «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій». Індекс конкурентоспроможності міст України. 2020. URL: <http://surl.li/axrxg>

68. Broman G. I., Robert K. A framework for strategic sustainable development. *Journal of Cleaner Production*. 1 January 2017. Volume 140. Part 1. P. 17–31. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2015.10.121>.

69. Djakons D., Dzenis O., Gavkalova N., Verdenhofa O., & Riaschenko V. Strategic management of territorial development theoretical fundamentals. *Public Administration and Law Review*. 2022. Vol. 3. P. 13–23. URL: <https://doi.org/10.36690/2674-5216-2022-3-13>.

70. Hersperger A. M., Grrdinaru S., Oliveira E., Pagliarin S., Palka G. Understanding strategic spatial planning to effectively guide development of urban regions. *Cities*. 2019. Vol. 94. P. 96–105. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.cities.2019.05.0328>.

71. Hersperger A. M., Grădinaru S., Oliveira E., Pagliarin S., Palka G. Understanding strategic spatial planning to effectively guide development of urban regions. *Cities*. 2019. Vol. 94. P. 96–105. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.cities.2019.05.0328>.

72. Liubchenko N. Projects management in the formation of a new model of education management of the combined territorial communities under the conditions of decentralization of power in Ukraine: definitions and aptness of implementation. *Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools*. 2018. Vol. 28, No 4. P. 80–85.